

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 66263/12

Veli YILMAZER ve diğerleri / Türkiye

Başkan

Aleš Pejchal,

Hâkimler

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 12 Ekim 2021 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi,

Türk vatandaşı, 1933 doğumlu olan ve İzmir'de ikamet eden ve ayrıca İzmir Barosuna bağlı avukatları M. Metin ve E. Doğan Metin tarafından temsil edilen Veli Yılmaz'ın ("başvuran"), 16 Ağustos 2012 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

(“Sözleşme”) 34. maddesi uyarınca, Türkiye aleyhine Mahkemeye yapmış olduğu başvuruyu (no. 66263/12),

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Türkiye temsilcisi olan Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk Hükümetine (“Hükümet”) bildirilmesine ilişkin kararı,

Tarafların görüşlerini göz önünde bulundurarak gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın mülkünün tapu kaydında idare adına tescil edilmesi ve mülkün gerçek değeriyle açıkça ilgisiz olan bir miktarın tazminat olarak ödenmesi ile ilgilidir.

2. 1958 yılında Hazine, 1955 yılında yapılan kadastro çalışmaları sırasında “zeytinlik tarla” olarak sınıflandırılan ve Devlet adına tescil edilen 16.750 m²'lik bir tarım arazisini başvurana satmıştır.

3. 1994 yılında yapılan kadastro çalışmaları sırasında ise bu defa, söz konusu taşınmazın orman arazisi olduğuna karar verilmiştir. Dolayısıyla, orman arazileri özel mülkiyete konu olamayacağı için başvuranın mülkü tapu kaydına Hazine adına tescil edilmiştir.

4. İlgilinin kadastro tespitlerine yönelik başvurusu, 1997 yılında tamamlanan bir yargılama sonucunda reddedilmiştir.

5. Aynı yıl başvuran, Hazineye karşı, sebepsiz zenginleşmeye dayalı bir tazminat davası açmıştır.

6. Birinci bilirkişi raporu, mülkün değerini, tarımsal net gelirin kapitalizasyonu yöntemini kullanarak 11.892 Türk lirası (TRY) olarak hesaplamıştır. Başvuran, kendisine göre artık kentsel alan içinde yer alan mülkünün gerçek değerini yansıtmadığı kanaatine vararak bu miktara itiraz etmiştir.

7. İkinci bilirkişi raporunda, diğer bilirkişiler, 1958 yılında başvuran tarafından mülkü satın almak için ödenen fiyatı güncellemişlerdir. Bu yöntem, 91.61 TRY (söz konusu dönemde yaklaşık 41 avro) denk gelen 91.615.961 eski Türk lirası miktarında bir sonuç vermiştir.

8. Başvuranın avukatı, 27 Ekim 2009 tarihli duruşma sırasında söz konusu miktara itiraz etmemiş ve bu miktarın mülkün gerçek değerini yansıttığını belirtmiştir. Başvuranın avukatına göre, bu rapor toplam 91.615 TRY miktarını belirtiyor gibi anlaşılmıştır.

9. İzmir Asliye Hukuk Mahkemesi davanın kısmen kabulüne ve ilgiliye 91.61 TRY tazminat verilmesine karar vermiştir.

10. Başvuran, temyiz başvurusunda, mülkün değeriyle ilgisiz olduğu kanaatine vardığı tazminat miktarına itiraz etmiş ve söz konusu ikinci bilirkişi raporunu kabul etmediğini belirtmiştir. Başvuran ayrıca, civar parsellerin m²'sinin 1.000 TRY'ye satıldığını iddia etmiştir.

11. Söz konusu başvuru, mahkemenin delil takdiri ve hukukun uygulanması konularında hata yapmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

12. Başvuran, mülkün değerine denk gelen bir tazminat miktarı almadan taşınmazından yoksun bırakıldığı konusunda şikâyet etmekte ve bu durumun, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında mülkiyete saygı hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

A. Başvuranın Varislerinin *Başvuruyu Takip Etme Yetkisi* (*Locus Standi*) Hakkında

13. Başvuran 16 Ocak 2018 tarihinde hayatını kaybetmiştir. Başvuranın dört varisi (bk. ekteki liste), varis olarak Mahkeme önündeki başvuruyu takip etme isteklerini bildirmişlerdir.

14. Mahkeme, yargılama sırasında bir başvuranın hayatını kaybettiği birçok davada, varisler veya yakın akrabalar tarafından açıklanılan davayı takip etme isteğini dikkate aldığını hatırlatmaktadır.

15. Mahkeme, konu hakkındaki içtihadını (*Elif Kızıl/Türkiye*, no. 4601/06, §§ 50 ila 52, 24 Mart 2020) göz önünde bulundurarak, mevcut davada ilgililerin başvuran yerine davayı sürdürmelerini kabul etmektedir.

16. Uygulamaya ilişkin nedenlerle, “başvuran” sıfatının hâlihazırda varislere verilmesi gerekmesine rağmen, mevcut kararda Veli Yılmaz’er’e başvuran denmeye devam edilecektir.

B. Başvuranın Şikâyeti Hakkında

17. Mahkeme, Hükümetin, başvurunun kadastroya ilişkin yargılamanın bitişini takiben altı ay içinde yapılmış olması gerektiğini ileri sürdüğünü, ayrıca, Türk hukukunda, orman alanları özel mülke konu olamayacağı için başvurunun Sözleşme hükümlerine *konu bakımından (ratione materiae)* uygun olmayacağını iddia ettiğini gözlemlemektedir.

18. Mahkeme, başvuranın, Türk hukukunda mülkiyet hakkının bulunduğu itiraz edilemez delilini teşkil eden ve dolayısıyla Sözleşme anlamında bir mülk olan, usulüne uygun olarak tapuya kayıtlı bir tapu senedine sahip olduğunu gözlemlemektedir (*Muharrem Güneş/Türkiye*, no. 23060/08, § 71, 24 Kasım 2020).

19. Orman arazisi olduğu gerekçesiyle ihtilaf konusu mülkün Hazine adına tescil edilmesi, tazminat ödenmesi ile düzeltilebilecek bir ihlal teşkil etmektedir (*Turgut ve diğerleri/Türkiye*, no. 1411/03, § 91, 8 Temmuz 2008, *Altunay/Türkiye* (k.k.), no. 42936/07, § 34 ila 37, 14 Nisan 2012). Dolayısıyla, başvuru süresi, başvuranın mülkiyet hakkının Hazineye devredilmesine yol açan yargılama sonucunda değil, başvuranın yeterli bir tazminat almayı amaçladığı yargılama sonucunda başlamıştır.

20. Sonuç olarak, Hükümetin *konu bakımından (ratione materiae)* uyuşmazlık ve altı aylık süreye ilişkin itirazları dayanaktan yoksundur.

21. Hükümetin başvuranın ikinci bilirkişi raporunda belirtilen miktara itiraz etmediği gerekçesiyle mağdur sıfatına ilişkin itirazı ile ilgili olarak, bir yandan, daha önce 11.892 TRY miktarını yetersiz gördüğü (bk. yukarıdaki 6. paragraf) ile bağlantılı olarak başvuran tarafından sunulan açıklama (bk. yukarıdaki 8. paragraf), diğer yandan, ilgilinin mahkeme tarafından hükmedilen tazminat miktarına Yargıtay önünde itiraz etmesi (bk. yukarıdaki 10. paragraf) göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu Hükümet itirazı aşırı derecede şekilci davranmadan incelenemez. Dolayısıyla bu itirazın da reddedilmesi uygundur.

22. Hükümetin başvuranın Tazminat Komisyonuna başvurabileceği gerekçesiyle iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle Mahkemeyi başvuruyu reddetmeye (*Savaşçın ve diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 15661/07, 7 Haziran 2016) davet eden son itirazına ilişkin olarak, Mahkeme, daha önce, başvuranların mülklerinden yoksun kaldıkları ve tazminat taleplerinin reddedildiği bir davada, söz konusu Komisyona başvurmanın etkili bir hukuk yolu teşkil edebileceğini değerlendirdiğini ve iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle başvurunun kabul edilemez olduğuna karar verdiğini hatırlatmaktadır.

23. Yukarıda bahsi geçen davada başvuranların herhangi bir tazminat almadıkları doğru olmakla birlikte, somut olayda başvuran tazminata hükmedilen düşük miktardan şikâyetçi olsa da, özellikle verilen tazminatın tamamen tazminat yokluğu ile bir tutulabilecek kadar düşük olduğu değerlendirildiğinde, bu durum, farklı bir muameleyi haklı çıkaracak nitelikte değildir.

24. Ayrıca, benzer davada Komisyon tarafından kullanılan tazminat hesaplama yönteminin, Yargıtay tarafından belirlenen ve hukuk mahkemelerinin kamulaştırma konusunda taşınmaz mülkün değerini

YILMAZER VE DİĞERLERİ/TÜKRİYE KARARI

belirlemek için kullandığı yöntemden farklı olduğuna dair hiçbir unsur bulunmamaktadır.

25. Dolayısıyla, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle başvurunun kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 18 Kasım 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

{signature_p_2}

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Aleš Pejchal
Başkan

YILMAZER VE DİĞERLERİ/TÜKRİYE KARARI

EK

Varislerin listesi, başvuru no. 66263/12:

No.	Ad Soyad
1.	Veli YILMAZER
2.	Ayten YILMAZER
3.	Fatma YILMAZER
4.	Kardelen YILMAZER
5.	Ummahan YILMAZER